

นโยบาย ความปลอดภัย ทางถนน Vision zero

สวีเดน เนเธอร์แลนด์ และสหรัฐอเมริกา

<https://www.freepik.com/>

สวีเดน

วิสัยทัศน์ Vision zero ของสวีเดน ตั้งอยู่บนฐานคิดสำคัญ คือ “มนุษย์ไม่ได้สมบูรณ์แบบ” (humans are not perfect) และมีมุมมองที่ว่า ผู้เดินทาง (ใช้ยานพาหนะหรือเดินเท้า) หลีกเลียงไม่ได้ที่จะทำสิ่งที่ผิดพลาด แต่ธรรมชาติของมนุษย์ที่ย่อมผิดพลาดได้นี้ ต้องไม่นำไปสู่การบาดเจ็บและเสียชีวิตจากอุบัติเหตุทางถนน และเชื่อว่า “ถ้าอุบัติเหตุเป็นสิ่งที่สามารถเกิดขึ้นได้ มันก็จะเกิดขึ้น แค่ตอนไหนเท่านั้นเอง”

ดังนั้น จึงสร้างสถานการณ์ที่ปลอดภัยและพฤติกรรมที่มีความรับผิดชอบให้กับผู้ที่เดินทางสัญจรบนท้องถนนเพื่อป้องกันอุบัติเหตุที่จะเกิดขึ้น

- ให้ความสำคัญกับการแบ่งส่วนความรับผิดชอบด้านความปลอดภัยทางถนน ระหว่างผู้ออกแบบระบบความปลอดภัยทางถนน ต้องพัฒนาออกแบบ และบำรุงรักษา กับผู้ใช้งานระบบความปลอดภัย ต้องมีจิตสำนึก ปฏิบัติตามและเคารพกฎจราจร

- พัฒนาออกแบบโครงสร้างพื้นฐานการขนส่ง ยึดหลักการขีดความอดทนของร่างกายมนุษย์กับแรงปะทะรุนแรงจากอุบัติเหตุ

- พัฒนาเทคโนโลยียานยนต์ ที่ช่วยลดแรงปะทะรุนแรงเวลาเกิดอุบัติเหตุ เพื่อให้มั่นใจว่าเมื่อมีความผิดพลาดเกิดอุบัติเหตุขึ้นจะไม่นำไปสู่การเสียชีวิตและบาดเจ็บรุนแรง

- ตระหนักถึงข้อจำกัดการใช้ถนนของประชากรแต่ละกลุ่ม

<https://bicycledutch.wordpress.com/2021/01/06/the-third-edition-of-sustainable-safety/>

เนเธอร์แลนด์

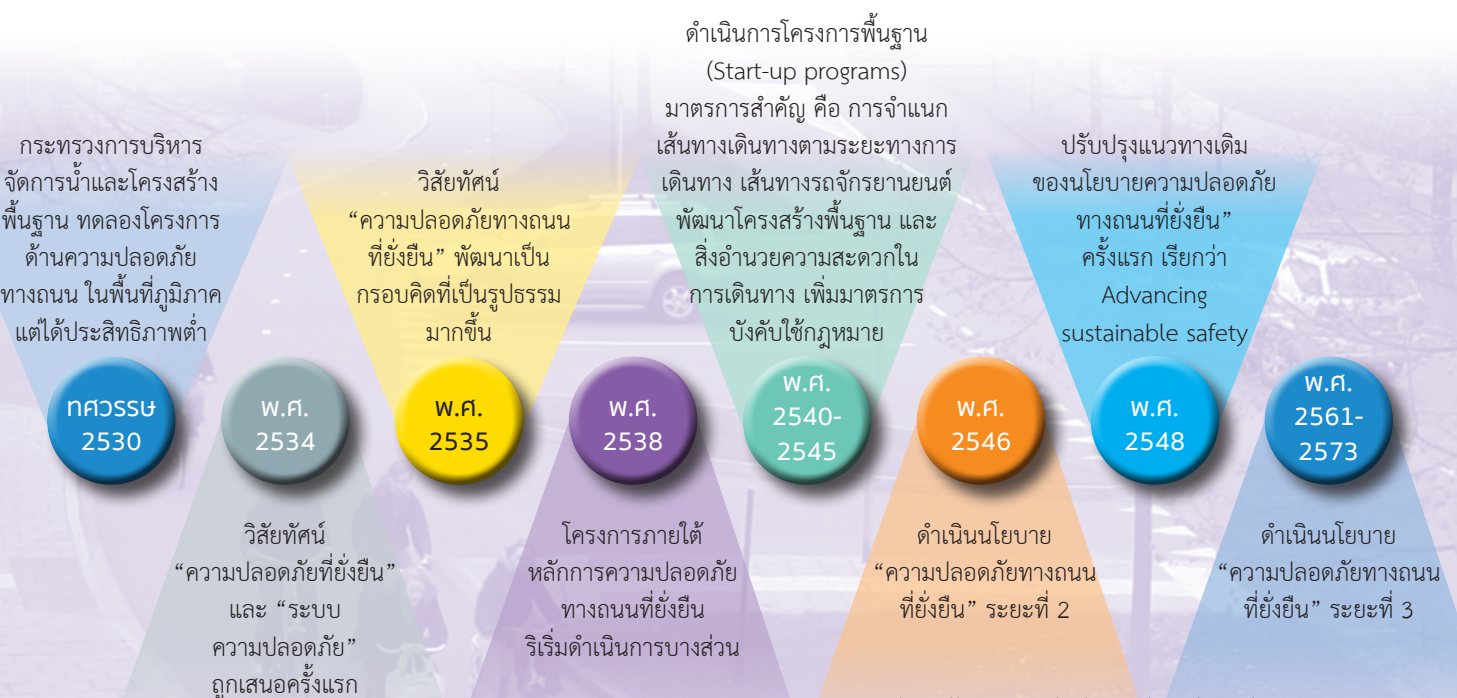
วิสัยทัศน์ “ความปลอดภัยที่ยั่งยืน” (Sustainable Safety) และ “ความปลอดภัยอย่างเป็นระบบ” (Systematic Safety) ของเนเธอร์แลนด์ ตั้งอยู่บนฐานปรัชญาว่า การเดินทางเคลื่อนย้ายเป็นสิทธิพลเมือง ระบบคมนาคมที่ก่อความเสี่ยงให้ผู้เดินทางเสียชีวิตและบาดเจ็บรุนแรง ถือเป็นการละเมิดต่อสิทธิพลเมือง

นโยบายถนนปลอดภัยที่ยั่งยืนของเนเธอร์แลนด์ มองปัญหาความปลอดภัยทางถนน บนพื้นฐาน “มนุษย์ปัจจัย” 2 ประการ

- มนุษย์เราอ่อนแอ ร่างกายของเราไม่ได้ถูกสร้างมาให้รับแรงกระแทกจากการชนกับยานยนต์
- มนุษย์เราทำผิดพลาดได้ (human error) อาจเกิดจากความตั้งใจและไม่ได้ตั้งใจ

ลักษณะธรรมชาติของมนุษย์นี้ ถูกแปลงออกมาเป็นมาตรการสำคัญ ได้แก่

- การควบคุมความเร็วและการแยกเลนถนนของยานพาหนะแต่ละประเภท
- ออกแบบถนนให้ใช้งานอย่างสอดคล้องกลมกลืนกัน แต่ยังคงบทบาทหน้าที่หลักของถนนแต่ละประเภท
- ออกแบบถนนให้ผู้ใช้งานตัดสินใจในเรื่องความปลอดภัยขณะขับขี่ได้ง่ายขึ้น
- ออกแบบถนนป้องกันไม่ให้ผู้ใช้งานทำผิดพลาด เช่น จำกัดเลนจราจรให้มีเลนเดียวในแต่ละทิศทาง ทำให้ยานพาหนะทำการเร่งแซงไม่ได้
- สร้างความตระหนัก เช่น เมาไม่ขับ ไม่ใช้โทรศัพท์ขณะขับรถ

https://twitter.com/cycling_embassy/status/730711291422244864
นโยบายความปลอดภัยทางถนน-002

<https://www.21stcentech.com/vision-transportation-smart-infrastructure/>

image by NYCDO

สหรัฐอเมริกา

สหรัฐอเมริกาเป็นสังคมที่ผู้คนที่พึ่งพาการขนส่งส่วนตัว (care dependence) เป็นผลผลิตจากชัยชนะของอาณาจักรยานยนต์ที่มีอิทธิพลแทรกแซงทั้งทางการเมืองและแวดวงวิชาการที่ผลิตความรู้ในการบริหารจัดการถนน และสร้างวัฒนธรรมการขับขีรถยนต์ให้กับคนอเมริกัน

ในช่วงไม่กี่ทศวรรษที่ผ่านมา สหรัฐอเมริกาเริ่มตั้งคำถามต่อมุมมองแบบเดิมในการบริหารจัดการความปลอดภัยทางถนน ทำให้ปัจจุบัน มีการริเริ่มนำวิสัยทัศน์ Vision zero มาพัฒนามาตรการสร้างความปลอดภัยทางถนนอย่างเป็นระบบ ใน 40 เมืองทั่วประเทศ

เป้าหมายระยะยาวเพื่อไม่ให้มีผู้เสียชีวิตและบาดเจ็บรุนแรงจากอุบัติเหตุจราจร การปรับเปลี่ยนนโยบายต่อการจัดการถนนปลอดภัยของสหรัฐอเมริกาส่งสัญญาณในทางที่ดีขึ้นในแทบทุกเมืองที่เข้าร่วมเป็นเครือข่ายเมือง vision zero

อุตสาหกรรมยานยนต์ของสหรัฐอเมริกาเติบโต

ทศวรรษ 2460

การต่อสู้แย่งชิงพื้นที่ถนนระหว่างรถยนต์กับผู้ใช้งานกลุ่มต่าง ๆ

ทศวรรษ 2450-2470

อาณาจักรยานยนต์ประสบชัยชนะ สหรัฐอเมริกกลายเป็นเมืองแห่งยานยนต์

ทศวรรษ 2470

รัฐบาลเริ่มตระหนักถึงปัญหาการจราจร และสนับสนุนการเดินทางบนท้องถนนแบบอื่น ๆ

ทศวรรษ 2500-2510

เมืองวอชิงตัน ดี.ซี. ประกาศนโยบาย "Target zero"

พ.ศ. 2543

เมืองมินนิโซตา ประกาศนโยบาย "Towards zero deaths" เมืองยูทาห์ เนวาดา ไอโอวา ประกาศนโยบาย "Zero fatalities"

พ.ศ. 2546

เมืองนิวยอร์ก ประกาศนโยบาย "Action zero"

พ.ศ. 2557

<https://www.fiafoundation.org/blog/2020/december/make-america-care-about-global-road-safety-again>

นโยบายความปลอดภัยทางถนน-003

Photo: City of New York

เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างแนวคิดความปลอดภัยทางถนนแบบเดิมกับแนวคิด vision zero และความปลอดภัยที่ยั่งยืน (sustainable safety) ดังนี้

แนวคิดความปลอดภัยทางถนนแบบเดิม	แนวคิด vision zero และความปลอดภัยที่ยั่งยืน
- ระบุและแก้ปัญหามลพิษบริเวณจุดเสี่ยงที่เกิดอุบัติเหตุบ่อยครั้ง - ความปลอดภัยทางถนนเป็นความรับผิดชอบของปัจเจกบุคคลผู้ใช้รถใช้ถนน	- ไม่รอให้อุบัติเหตุจราจรเกิดขึ้น - ประยุกต์ความรู้เรื่องความปลอดภัยอย่างเป็นระบบ - ผู้ใช้นถนนทุกกลุ่มเป็นผู้รับผิดชอบต่อความปลอดภัยทางถนนร่วมกัน

ตารางที่ 2 เปรียบเทียบแนวคิดความปลอดภัยทางถนนแบบเดิมกับแนวคิด vision zero และ sustainable safety แหล่งที่มา: Furth, Peter (2015)

ความสำเร็จของนโยบายความปลอดภัยทางถนนสวีเดน เนเธอร์แลนด์ และสหรัฐอเมริกา มีกลไกสำคัญ คือ

- Effective of Lead agency structure การมีกลไกโครงสร้างการบริหารความปลอดภัยทางถนนที่มีประสิทธิภาพ และทำงานควบคู่กับหน่วยงาน/สถาบันทางวิชาการด้านความปลอดภัยทางถนน
- Infrastructure control เน้นการออกแบบโครงสร้างพื้นฐานและถนนที่ปลอดภัย
- Advocacy and Law enforcement การรณรงค์ประชาสัมพันธ์ควบคู่กับการบังคับใช้กฎหมายที่เข้มข้น
- Creative Media การสื่อสารที่เข้าถึงประชาชนและกลุ่มเป้าหมายจนนำไปสู่การปรับเปลี่ยนพฤติกรรม
- Community Included การมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน

ดำเนินการมาตรการการบนฐานความรู้ทางวิชาการ
หลักปรัชญาที่ชัดเจน และบูรณาการความร่วมมือระหว่างหน่วยงาน